

Barcelona, 5 d'abril de 1929

L'esquella de la Torratxa

- 15 cts - Atrassats 30

L'ESCLAT DE LA PRIMAVERA

Teatre Català NOVEDADES

COMPANIA CATALANA

DIRECCIÓ: CARLES CAPDEVILA

Avui, nit, **Baliga Balaga and Co.** Demà, tarda, 2 obres de gran comicitat: **Mamà Política**, el recent èxit d'En Creuet, i **Un cop d'Estat** d'En Pous i Pagès. Nit, **Baliga Balaga and Co.** Diumenge a dos quarts de quatre, **Les Aventures d'En Massagran** d'En Folch i Torres.

Es c' spatxa en Comptaduria

BICICLETES ESPORTS
ACCESORIS

SANROMA

Balmes. 62 - Telèfon 12303 - BARCELONA

DEMANEU TARIFES DE PREUS

VIES URINÀRIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa
Prou sofrir moltament de les dites malalties, gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOLVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *úteritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluxos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Solvré**. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que necessiten sem pre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda 5'50 ptes. caixa.

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acné*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Píndoles depuratives del Dr. Solvré**, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regularment la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, florinosos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundós, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatorrea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potenciats del Dr. Solvré**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medulla i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la joventut, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pessetes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, França i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franqueig a **Oficines Laboratori Sòkatarq, carrer del Tur, 16, telèfon 544 S. M. Barcelona**, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desenvolupament, tractament i guariment de les dites malalties.

Blenorràgics:

No ho dubteu. El guariment de la vostra purgació està amb els

Cachets Neisserinos

Exit garantit. Tractament ràpid, discret i sense molèsties

Venda: Farmàcies i Centres d'específics

Preu de la capsa: 5'50 pessetes

Carquinyolis BERENGUER

Han fracassat el «Numància»
i el «Jesús del Gran Poder»
perquè ningú d'ells menjava
carquinyolis Berenger.

CALDES DE MONTBUY

Mai les càpsules peruvianes Borrell

no han deixat de guarir aviat i radicalment les **BLE-NORRAGIES** (purgacions), **GONORREES** i tots els altres **FLUIXOS** de les vies urinàries, per **CRONIQÜES** que fossin

Medicació discreta en el seu us

Venda: **SEGALA**, o a l'autor **A. BORRELL**
Comte de l'Asalto, 52, cantonada Sant Ramon. - BARCELONA

Banquets ben servits al HOTEL ORIENT

Rambla del Mig, 20
BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÒNICA

Se n'ha de parlar

A estat just o no ha estat just el final del "Premi "Mirador"? Aquesta és la pregunta que s'estan responent tots els diaris o publicacions comarcals de Catalunya. Feia molts anys que damunt l'actualitat teatral no s'hi havien juntat tantes plomes. Els "No hi ha dret!" o bé els "Les produccions populars sempre s'enduran la palma..." han sortit de

cada llavi... El teatre, doncs, sembla que ha iniciat un nou recomençament. Cert, el que dona actualitat als afers públics, el que fa que la gent s'apassioni per quelcom, és parlar-ne. Quan no es parla d'una cosa, aquesta queda morta. Bé és veritat que, generalment, quan l'escriptor que no parla mai d'afers teatrals agafa la ploma per a tractar-los, ho fa amb un menyspreu cretí i fent-ho amb un aire de superioritat desagradable.

Dispensin. Hem de parlar del teatre amb aquell coneixement de causa i amb aquell mínim d'interès que calen per a parlar de qualque cosa.

Pot ésser possible que un home que no ha sentit mai cap inquietud teatral o que va al cap de l'any una o dues vegades al teatre, en parli com si el conegués de sobres? És just que els que envien la família als Teatres "Poliorama" o "Barcelona" vulguin comentar amb coneixement de causa els nostres afers teatrals? No, no i no. Aquell airet de superioritat, amb la mitja rialleta enclastada a un costat del llavi i mig tancant els ulls, com solen fer certs crítics d'art de seixanta anys en amunt, quan volen copsar les filigranes d'una tela, és repugnant i desagradable. Després hi ha una altra fase, i és la de la pregunta, diem-ne innocent: —Vol dir...?

Parleu amb passió, amb amor o amb indignació, que és una de les manifestacions de l'interès per la cosa, i vos surt el senyor que pren cafè davant vostre, dient-vos:

—Vol dir que té interès això?

—Vol dir que val, això del teatre català?

—Vol dir que s'ho val, l'anar-hi?

El teatre català, a hores d'ara, ja no és ço que era quan tan sols es produïen en escena el porró, la barretina i l'espardenya...

A aquestes hores, L'ESQUELLA DE LA TORRATXA ha fet un bé tan gran a l'escena catalana, que aquesta no pot pagar-li només que amb l'agraïment perpetu. Amb motiu de la dura, llarga i ferma campanya que férem des d'aquestes columnes contra el "terrabaixisme", ja fa tres temporades teatrals que no s'ha estrenat cap producció escènica de pagesos. Fixeu-vos que s'han acabat els pagesos, la barretina, el porró, l'espardenya, els "Tafoi!" i les

faixes! La darrera comèdia de pagesos, d'ambient *terra-baixista*, fou "El neguit de la sang", del poeta Rosquelles, i ja no s'ha estrenat cap més obra de pagesia. Cal dir que llavors potser jo, personalment, en vaig fer un gra massa, atacant l'obra del jove poeta; però estava indignat davant d'un poeta amb extraordinàries condicions que es feia malbé per tal de seguir un camí fàcil i destriat. Suposo que a hores d'ara m'ho deu haver perdonat, donant-se compte de que tan sols em guiava un gran amor a la modernització del nostre teatre.

El teatre d'"Anti-Terra baixa" està en aquests moments escalfant-se. Camina com si portés una bena als ulls, no sap ben bé per on va; però, ajudat per tots, arribarà a port.

El que cal és que la gent s'interessi per l'escena i que la discuteixi i en parli, i en torni a parlar. Faria un gran bé la sortida d'un "pamphlet" dedicat única i exclusivament a atacar i fer broma, com per exemple el que fan certes publicacions esportives, per tal que la gent tingui tema a la taula del cafè.

Tota la situació del teatre català consisteix en què s'arribi a interessar per ell la gent que no s'interessa per res, però que va als llocs. Un cop aconseguit aquest interès, tota la resta ja vindrà.

FRANCESC MADRID

L'EXIT DEL "MATI"

Si algú dubtés que Josep Maria Capdevila, futur director del futur diari catòlic "El Mati", no té condicions de director, bastaria llegir les declaracions que dies enrera feia a un diari comarcal. Quan les hagueu llegides, convindreu que no solament per director, ans per financier i diplomàtic serviria.

La seva afirmació més ressonant és que "El Mati" té tantes suscripcions, que amb elles soles podria pagar-se la confecció del diari. Els maliciosos diran que si no té altre capital, els llegidors d'"El Mati" hauran de pagar per endavant les suscripcions. I ja sabeu que els catòlics no deixen d'ésser mai bons pagadors! Però si els uns per pagar esperen que surti el diari, i els altres per fer sortir el diari esperen cobrar, aleshores sí que no sé com ens ho arreglarem per tenir diari catòlic!

Com no es faci un miracle!

Però no és això el més graciós. El més graciós és que com tothom sap prou, amb les suscripcions no n'hi ha prou per pagar el tiratge d'un diari ni d'una revista. Hi ha diaris que com més suscripcions tenen més perden. El negoci d'un diari està essencialment en els anuncis. I majorment d'un diari que vol tenir més planes que "La Vanguardia". El paper val més que el que paga el suscriptor.

Però en caps tan lluminosos, financierament, com els del director del nou col·lega, és tan fàcil de plantejar empreses! El difícil és realitzar-les.

GLOSSARI

SEGRELLES

Albaida és un poble de la província de València. Avui nosaltres volem dedicar aquest Glossari a l'Ajuntament d'Albaida, i volem imprimir a les nostres paraules un sentiment d'admiració i respecte.

Albaida ha recordat que en una de les seves cases blanques nasquè el pintor Segrelles. I s'ha vestit de festa, ara, en aquests dies inicials de la primavera en que la terra s'hi vesteix també, i ha homenatjat el gran artista.—Exemple a seguir per tots els pobles. Savem que Hospitalet vol fer el mateix amb el gloriós Rafael Barradas.

L'homenatge ha consistit en donar el nom de Segrelles a un carrer d'Albaida. Des d'ara aquest carrer serà més clar, més lluminós, i els que hi visquin se'n sentiran noblement orgullosos.

Segrelles, al que tant admirem i estimem en aquesta casa, mereix aquest homenatge, i en mereix molts altres. És un artista formidable, un dels més personals i vigorosos de l'època. La seva obra com il·lustrador és famosa arreu del món. La il·lustració de les "Fioretti" del Pobriçó d'Assís és una cosa meravellosa, magnífica. A una perfecció absoluta i total diríeu que l'artista hi uneix una resplendor d'ànima, una bellesa que està més enllà de la tècnica.

Avui pot dir-se que Segrelles és el millor il·lustrador del món. I el seu nom pot posar-se al costat dels de Gustau Doré i Urrabieta Vierge.

Un "Quixot" i una "Divina Comèdia" il·lustrats per ell magnífiques de debò.

De Segrelles hem vist nosaltres—nosaltres i tots els esperits artistes del món, perquè les ha publicat una gran revista anglesa—, unes interpretacions de Beethoven com mai ningú no ens les havia donat, ni Franz Stuck. Serien coses magnífiques de debò.

L'Ajuntament d'Albaida, en homenatjar Segrelles, en donar el seu nom a un carrer de la població, s'ha fet digne de tots els elogis.

VIRAI

Murmuracions

Som a Romea, una nit d'estrena.

Es descabdella amb lentitud (els còmics estan de l'apuntador com Doña Inés dels llavis de Don Juan) el tercer acte d'una comedieta en la qual En Vilaregut folquitorreja excusant-se amb Shakespeare.

En un extrem de la fila 12, el casc d'or pàl·lid d'Aurea de Sarrà trenca amb estridència rubensiana la monotonia de la concurrència burgeseta. Però la nostra ballarina pot-

ser sofreix una intercolitis, car la seva testa de Pomona s'orienta incessantment vers l'extrem oposat de la fila del davant, on lluita titànicament amb la son En Josep Maria de Sagarra. Quina en fóra que després de la comèdia, de la novella i del poema, el nostre poeta clogués el seu cicle actual d'activitat amb un ballet. Serrallonga!

Les obres de "El Día Gráfico" i "La Noche"

El passat dia 27 de març, "Publicaciones Gráficas, Sociedad Anónima, Editora de *El Día Gráfico*, *La Noche* y *Gaceta Deportiva*", inaugura les obres d'ampliació i reforma dels seus tallers.

Veritablement, les reformes són una cosa sèria i d'una gran importància. *El Día Gráfico* i *La Noche* són, cada dia més, dos grans diaris, dos diaris europeus. Dos diaris, en fi, que honoren Barcelona.

A la nit és celebrà un banquet a l'Hotel Ritz, al que assistiren els directors de la Premsa Espanyola i les Autoritats.

A l'empresa editora de *El Día Gráfico* i *La Noche* li desitgem que l'èxit segueixi.

MARINER EN TERRA

—Alguna vegada m'havia de marejar.

ABRIL

Abril, rondalla de roses,
de clarô i de brots florits.
Sembla que totes les coses
trauen en flor els cinc sentits.

De dins de l'herba menuda
surt un sospirar de grill,
cançó prima, llargueruda
com un degoteig senzill.

Degoteig de meravelles
que ell sap veure — tan petit! —
Potser compta les estrelles
o les roses que han florit.

Abril! Pluja adés i ara;
riu i plora tant com vol
i amb el so de l'aigua clara
va cantant: "Plou i fa sol..."

Una pluja d'esperances
va rajant en cada cor;
cada flor té mil frisançes
per a esdevenir fruit d'or.

Cada núvol blanc degota
i, en marxar, dóna, l'Abril,
una perla en cada gota
i cada gota en val mil.

SALVADOR PERARNAU

LA SORT NO ES DE QUI LA BUSCA

—Es volia divorciar i se li va morir el marit.
—Quina sort!
—La del marit.

Tu que has estudiat, deus saber-ho

Hom sap un poc de tot.

Saber un poc de tot vol dir no saber res.

Són molts els que no saben ni un poc de res, i hom té avantatge sabent un poc de tot.

Hom sap un poc de tot perquè les circumstàncies l'han obligat a saber-ho.

M'hi ha ajudat indubitablement, una forta intuïció de les coses.

Els que hem estudiat i hem fet vida de poble ens hem trobat mil voltes empaitats per les preguntes dels humils.

Els humils no s'accontenten de la pregunta, sinó que, seguidament, t'adrecen la obligatòria: "Tu que has estudiat, deus saber-ho".

Si hom no sap contestar, no solament resta malament sinó que resten malparats els estudis i la ciència.

Hom no pot pas passar-hi per això, i això fa que hom s'esforci i sàpiga un poc de tot.

Direu: I això on va? Per què ens ho explica, tot això? Per a dir-nos que sap un poc de tot? No! He començat dient que saber un poc de tot és no saber res.

Vaig més enllà. Vaig a dir que ningú no sap res més

que un poc de tot. Els Teòlegs, estudiant Déu, saben un poc només d'aquell Tot suprem. Els filòsofs, buscant la Veritat, saben un poc només d'aquell altre Tot misteriós.

Als humils, als pagesos, als pastors, als mariners, se'ls acut fer-vos les preguntes més arbitràries, les que no heu somniat mai. La resposta d'aquestes preguntes no la trobareu pas en els llibres. Als autors d'aquests llibres tampoc se'ls ha acudit mai fer-se aquestes preguntes que us fan els humils. La feina d'un hom és, doncs, en aquest cas, la de penetració mental; la de resoldre a base del que hom sap, les coses no sabudes.

Filosofia aplicada? Es clar que sí. Oi més, la filosofia, si no tingués una aplicació en la vida real, fóra una ciència inútil. Ja és ben inútil la manera escolàstica d'argumentar. Allò del sillogisme, el "barbara", el "celaren" i el "baralípton" es van morir a l'any de la picor.

Però l'home humil no sap que siguin morts, perquè no n'ha sabut mai l'existència. Ell no coneix pas cap intrínquil de la ciència. Ell només sap que "tu que has estudiat, deus saber-ho", i hom sap que els que sabem poc de les coses, som els que hem estudiat.

Davant d'un pescador humil que us pregunta, per què la mar s'avalota en un moment, què li voleu contestar? Ell, d'això, en sap més que nosaltres. Però ell suposa que hi

han causes internes i lleis naturals que desconeix i us solta la pregunta seguida del "tu que has estudiat", i a un hom se li gira la feina de resseguir en un moment els abismes de la mar i les regions atmosfèriques buscant causes d'aquell avalotament.

Buscant, buscant, a voltes es troba, i aleshores, hom sent la inefable fruïció de saber una cosa més i la joia natural d'haver satisfet, més o menys, la curiositat d'aquell humil.

Però, recorrent els espais i els abismes, hom s'ha trobat petit i miserable i, tàcitament, es condol de que aquell home cregui que allò que li han dit és perquè deu saber-ho", perquè "has estudiat".

Jo sé un poc de tot, i sé més coses apreses en la vida que en els llibres.

SALPER

Art i artistes

GALERIES LAIETANES

Avui hem de parlar d'un temperament, d'un dels pocs temperaments que de tant en tant es presenten a la crítica sortint-se de la colla de les mitjanies amanerades.

En Morell, en els seus retrats i paisatges demostra portar a dins un pintor que es manifesta per esclats i no d'una manera seguida; concebuda la composició o vista la psicologia del retratat, amb quatre pincelades fermes en fa la impressió sobre la tela i la vesteix amb el colorit fantàstic de què sap usar, dibuixant els fons amb una mestria que en els retrats recorda el millor de l'escola espanyola i en els paisatges els decoradors de primer ordre. Hem dit decoradors i això és el que verament resulta en Morell, un pintor que en el camp de la decoració podria destacar-se sense els límits, a vegades estrets per ell, d'una tela emmarcada.

Un aquarellista de talent és en Blanes, qui es presenta amb una completa col·lecció de pintures de tota mena, però que sobresurt en l'aquarella. Sense excés de fantasia, porta a les seves composicions un esperit sa de pintor consciencios i de mèrit veritable, especialment en els estudis de peixos dintre l'aigua, de mèrit positiu i encertadíssims de colorit.

En Carles Valero ens fa veure una colla de recons de Barcelona i de bodegons pintats a l'oli molt acceptables, però un xic desiguals. Demuestra condicions de bon pintor, però cal que afini més.

BORIEL

UN TITOL: "LA MONJA"

UN AUTOR: DIDEROT

UN TRADUCTOR: LLUIS CAPDEVILA.

FI DE QUARESMA

Ja era hora que acabés el dejuni; estava tip de llagosta.

L'ENCARREC DIFICIL

—Digui que hi ha el senyor Corrons... Sembla que l'estranya això?

—Sí, senyor!

—Per què?

—Perquè tenia l'encàrrec de treure'l a bufetades.

TEATRI

La fira de rams

La venedora de palmes

Es bella que enamora... Joveneta. Cara de nina, i els cabells, negres i força esbullats, a la "garçonne". Té uns pitets movedissos i gairebé cònics, que no desmereixen gota d'unes cames fermes i ben fetes. Es una flor òptimament primaverenca.

Ella ven palmes. Palmes i palmons, per a gloriosa remembrança d'aquella triomfal entrada de Crist a la ciutat de Jerusalem. La firaire és més esvelta que els palmons de més preu.

Oh, fèmina deliciosa! Esguarda benévola el jovent que amb admiració ben palesada l'envolta, un tic maliciós als morrets de magre, una lluisor estranya als ulls. Els dits de fada teixeixen palmeses cares per a ús de les beates farineres, mentre amb giravolts va d'ací d'allà, donant preus i escoltant, riallera, els afaçacs...

Un matrimoni jove mercadeja una palma força treballada, per a una nena de quatre a cinc anys. Ella atén amb grans reverències. S'adreça, complaent i seductora, al marit. La muller l'esguarda, gairebé amb fisiològica antipatia, i la venedora de palmes dobla un preu. Fort!

Pobra gent!

Heu's ací un home petitet, secardí, entre dolç i malcarat. Ven estels amb cua i altres fòtils per guarnir els palmons, i palmetes pacientment treballades. Mitja hora ha que no haurà tocat diners, i, remugant, parla amb una dona que prou deu ésser-li quelcom.

Al fi una senyora molt ben abillada se li apropa. Darrera d'ella, una minyoneta amb una nena de pocs anys. Compra la *mamà* guarniments i no regateja gaire. Després s'inclina sobre la criatura i, bo i fent-li una moixaina, diu:

—*Te gusta, hija mia? ¡Veràs qué envidia te tendrá el domingo Lolita!*

Pobra, pobra gent!

Fora!

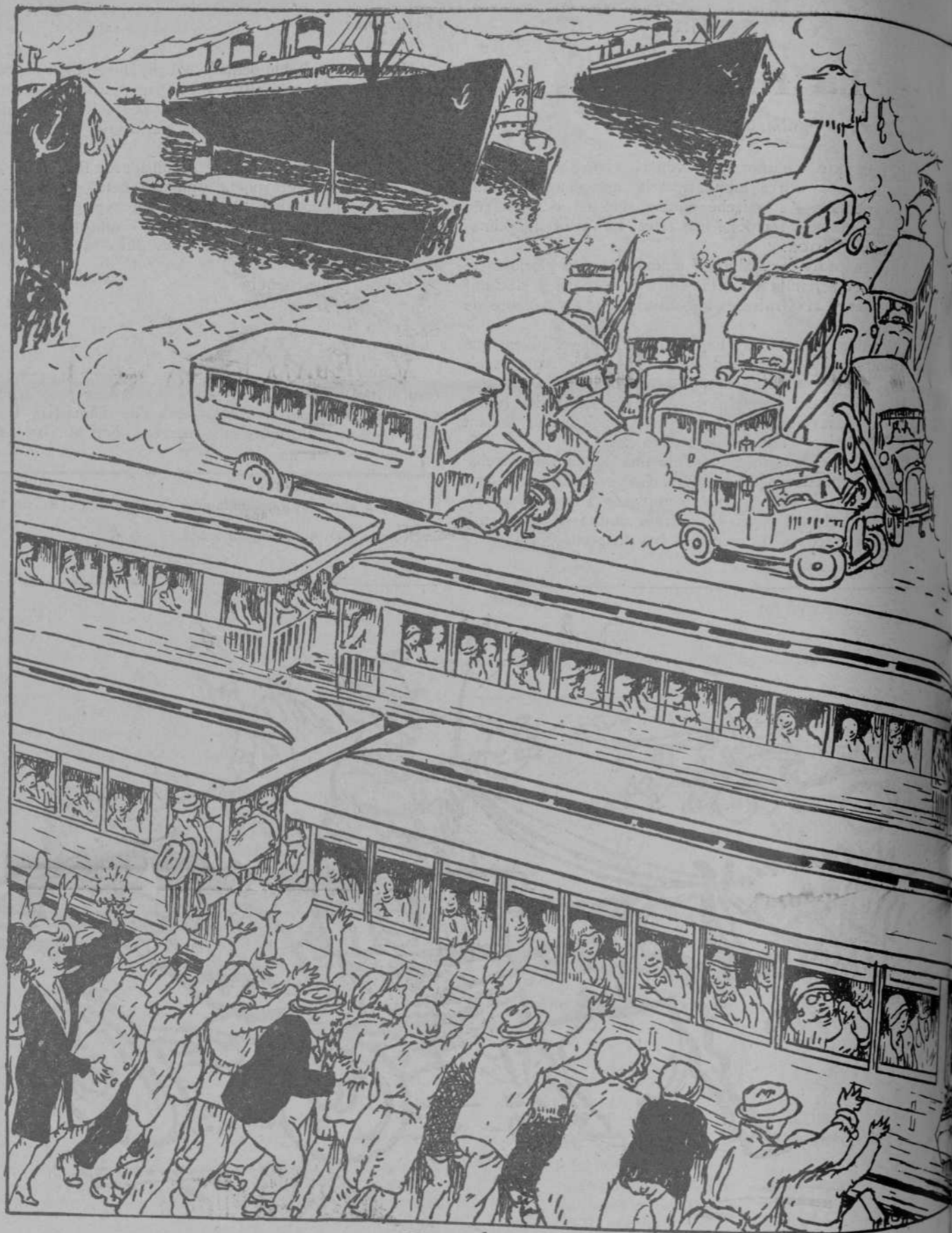
Què hi fa a la fira, senyor Esteve? Com ha gosat sottraure uns moments a les seves nombroses preocupacions de vetes-i-fils, per a passar—valga'ns Sant Niñ i Sant Non!—escorregut entre els marrecs, per la fira? Això

Vés, i compra immediatament "La Monja". Es un llibre la lectura del qual t'apassionarà.

NOVES TARIFES

A aquest li cobraré la carrera, no a tant per quilòmetre, sinó a tant per quilogram.

EL MÓN ES PREPARA

ve tota la gent que ha dit que vindria, la ballarem molt grassa.

no està bé, aquest no és el seu lloc! No veu que els palmons, brandant amb majestat, apar que li diguin: —“Què hi fas ací? Què mires, sota les ulleres fumades? La nostra esveltesa, o les pantorrilles d'aquella senyoreta?... Fora!... Ah, i no perdis pas el paraigües, Dijous Sant, quan segueixis *monuments!*”.

I vostè, Mossèn Balball, què hi fa amb aquest somriure beatífic?... Ja ha tret el ventre de pena, enguany? Això és bo! Sempre fos Quaresma... — pensa el reverend sens dubte.

Jo diria que palmes i llorer, d'ésser persones, els foragitarien, els punys closos:—Lluny, fariseus!...

Setanta-cinc, jove, setanta-cinc!

Un minyó amb un cert posat de *mai l'habillo*, pretén comprar una palmeta no pas més grossa que el dit xic de la mà dreta. Paga, i el venedor salta:

—No, cinc cèntims! Li he dit setanta cinc, jove, tres rals!... — El flamant comprador, resta esbalaït. Hi ha sexe feble pel voltant, i sens dubte no sab com eixir de la poc airosa situació. Visiblement *no en du prou*. Roig, diu qualsevol cosa, torna la palma i desapareix escorregut.

Una noia exclama: —Quin crac! — Totseguit esguarda un *pollo pera* que fa l'ase amb tota impunitat.

I pensar que les noies són el més bell ornament de la fira de Rams!...

J. AYMA I MAYOL

Un llibre que interessarà a tothom: “La Monja”, de Diderot.

No pot mancar en la vostra biblioteca.

ESPAÑOL

Alfons Roure ha dit, en una recent entrevista, que “el teatre és el teatre i no té res a veure amb la literatura”. Es veu que Alfons Roure és home de conviccions ben arrelades, perquè això ho ve demostrant des de que escriu teatre. Aquesta fe, aquesta sinceritat, ens semblen dignes de tots els elogis. El que ja no ens ho sembla tant és que—potser en un moment de debilitat, fàcilment perdonable—, hagi confessat a un redactor de “El Noticiero Universal”, que ell està “seguro de contribuir con mi modesto grano de arena al enaltecimiento del teatro catalán”.

El desig és bo i l'aplaudem. Sentim sincerament no poder fer el mateix amb “La pubilla de l'hostal”, que deu ésser el “grano” d'arena.

I no ho podem fer, segurament perquè nosaltres creiem que per a fer teatre s'ha d'ésser un literat i no un sabater, un paleta o un llaurer, com deu creure el senyor Roure, a jutjar per les seves manifestacions.

“La pubilla de l'hostal” és, com a peça dramàtica, una cosa bastant imperfecta. I no pas per pobresa de recursos. Hi són tots, però tots els que ja, de vells, s'han arnat; tots els que tothom ha arreconat. L'obra, francament melodramàtica—com

totes les d'aquest escriptor enemic de la literatura—, està escrita en un to de desagradable truculència.

L'obra teatral—que no literària—del senyor Roure, té dos únics registres: la cursileria quan vol ésser sentimental i patètic, i la més baixa grolleria quan vol ésser pintoresc.

A més a més, en aquesta “Pubilla de l'hostal”, Roure no demostra la traça—certa traça rudimentària i gruixuda—que havia demostrat en altres. El drama es perd, fluctua, desapareix; tot se'ns presenta confús, sense claredat; figures anecdòtiques i secundàries ocupen el lloc dels protagonistes.

Un dels personatges és Josep Bàlsamo Bracconieri, més conegut per Comte de Cagliostro. Poques notícies deu tenir Alfons Roure d'aquest personatge, que és, amb el cavaller Casanova de Seingalt, un dels més interessants del segle XVIII. A Goethe li inspirà “Grossköpfta”. Alfons Roure—potser perquè és enemic de la literatura al teatre—, ha fet amb Bàlsamo un ninot grotesc, groller i completament fals del tot. Tan fals, que, essent italià—nascut a Palermo, el 8 de juny de 1743—, Roure ens el presenta com no sabent parlar l'italià.

Estimat senyor Roure: Cagliostro era amic del comte de Saint Germain, del comte Beugnot, de Galiani, del príncep de Soubisse, del comte Lutzelburg, de la baronesa de Oberkirch, del baró de Dampierre; vivia com un príncep i tenia diners col·locats en diverses cases de banca de Basilea, de París, de Londres, de Lyon; havia estat rebut a diverses corts d'Europa. Tot això ho sap un home de mitjana cultura.

El senyor Roure—per distracció o perquè és enemic de la literatura—sembla ignorar-ho, i ens presenta a Cagliostro vivint en un hostel freqüentat per gent de baixa extracció, jugant a cartes amb quatre pagesos i fent trampes al joc, vivint a costelles de la seva dona Lorenza Feliciani.

Dos altres detalls sense importància, per acabar la crònica de “La pubilla de l'hostal”, aquesta evocació del segle XVIII que Roure creu “lo més exacta” possible: l'obra té lloc a Barcelona en 1769, durant el regnat de Carles III. Doncs bé: en 1769 Cagliostro—o Bàlsam, com vol Roure, traduint el cognom, que no és costum traduir—, ni havia estat a Espanya ni s'havia casat amb Lorenza Feliciani.

La resta de l'obra—estructura, diàleg, tipus etc.—, és per l'estil. No cal, doncs, que en parlem més.

La interpretació, molt bé per part de Visita Lopez—actriu d'un bon sentit i un talent extraordinari—, Josep Santpere, Giménez Sales—actor notable i digne d'estima, al que recomanem que, quan hagi de portar calça curta i mitja blanca es tregui els mitjons negres—, Clapera—, que per molt fill d'un corregidor que sigui no ha de dur sabata amb taló roig—, i demès.

ROMEA

“El procés de Mary Dugan”, és una obra d'un interès fultínesc enorme. L'atenció de l'espectador hi queda presa des del primer moment. La novetat de la presentació ja comença per sorprendre. Ens trobem davant de la sala d'un tribunal de justícia reunit en audiència pública. En certa manera el públic intervé a l'obra, car és ell qui té, en darrer terme, de decidir si l'acusada és o no culpable. El fiscal i l'advocat defensor és dirigeixen, doncs, al públic per commoure'l o per convèncer-lo, com si aquest fos realment el jurat. Per fer més intensa la sensació de verisme, el teló no caurà en acabar-se els actes, aquests, com si fossin sessions d'un tribunal es suspendran durant un temps determinat quan el president ho indiqui. Tots els detalls són molt atesos perquè aquesta sensació de realitat no s'esvaeixi. I el públic acaba per creure que es troba en una sala d'audiència, més que al teatre.

Al través dels discursos del fiscal i del defensor, al través dels diàlegs pintorescos o nerviosos dels interrogatoris, passa la història de la protagonista i del crim que se l'imputa. Cal dir

que el crim és vulgar, sense cap motivació psicològica profunda, i que la història de la protagonista és tan carrincona com qualsevol film sentimental dels que ens envien de Nordamèrica. Però la traça dels autors a dosificar-la, a posar-hi paranys, a plantejar enigmes, és tan enorme que s'emporta constantment l'atenció. Hi abunden a més a més els trucs impressionants i imprevistos.

La interpretació i presentació pot dir-se que eren perfectes. Els actors és mouen amb una gran seguretat i ajuden a aprofundir la sensació de realitat que l'obra dona.

Avui, benefici del simpàtic actor Antoni Alarma, que suposem farà un ple formidable.

NOVETATS

"Baliga Balaga and Co." de Francesc Preses ens presenta el cas de l'home immoral i ambiciós que planta una agència tèrbola de negocis per explotar els incauts que caiguin a les seves mans. La seva llei és la d'embolicar les coses sense no mirar mai prim. Però com que ho fia tot a la improvisació i a l'atzar més que al càlcul, les coses no li sortirien tan bé com voldria sense l'ajuda d'un minyó eixerit, que per propi instint de conservació, per salvar l'agència vetlla per ell, i mena a bon port les coses.

El millor de l'obra és l'argument i el dibuix dels personatges feta amb una viva intenció satírica. El mal és que potser per

poca experiència teatral, l'autor no treu de les coses tot el partit que en podria. I moltes vegades oblida el tema principal per perdre's en divagacions episòdiques.

L'obra és dividida en una pila de quadros, cosa que dona lloc a presentar una pila d'ambient típics de Barcelona. Els decorats fan un gran efecte i els actors molt ben disciplinats en fan una interpretació immillorable.

TIVOLI

"El trillo del diàvol" és una opereta arrevistada. Té un llibre insubstancial, com és costum, i una música que no és res de l'altre món.

Però la intèrpret de l'opereta és Inès Lidelba, i això ja és una cosa gairebé transcendental. Avui com avui, Inès Lidelba és la millor "soubrette" del món.

L'èxit que ha obtingut aquesta companyia d'opereta—de la que Inès Lidelba n'es l'ànima—demostra que la opereta no és morta. El que cal és interpretar-la amb elegància.

POLIORAMA

Ja hem manifestat altres vegades el concepte que ens mereix ço que Muñoz Seca, sol o en complicitat amb Pérez Fernández, fa al teatre.

—I tu, no has anat a fer penitència?

—Sí... he fet les paus amb la dona.

No cal, doncs, que ho repetim ara amb motiu de "¿Qué tienes en la mirada?" No podem perdre el temps.

NUEVO

"La parranda" ha obtingut un bon èxit. Ben merescut per part de Marc Redondo, el magnífic baríton, i la resta de la companyia de Lluís Calvo. I ben merescut per part dels autors de l'obra, el poeta Ardavin i el músic Alonso, de reconeguda solvència.

OLYMPIA

La companyia Velasco estrenà "La orgía dorada". "La orgía dorada" és una de les millors revistes presentades a Barcelona, i obtingué un gran èxit. No podia ésser altra cosa, havent col·laborat en ella un home del bon gust de Tomàs Borràs.

APOLO

"Al dorarse las espigas" té un primer acte acceptable i un segon bastant ensopit. Els senyors Sevilla i Carreño no han

aportat res nou a la sarsuela. En els seus llibres no hi ha mai un noble intent d'innovació. Es llàstima, tractant-se de gent jove.

La música, del mestre Balaguer, ja és altra cosa: molt digna dels aplaudiments amb què la va rebre el públic.

Cabañé, que cada dia està millor de facultats, i Empar Saus, cada dia més graciosa, compartiren aquests aplaudiments.

BARCELONA

Al públic d'aquest teatre sembla que li agradà molt "Hilos de araña", l'obra nova del senyor Linares Rivas.

A nosaltres, no. I és que totes les obres noves d'aquest autor ens semblen velles i ens fan l'efecte d'una cosa freda i encatronada.

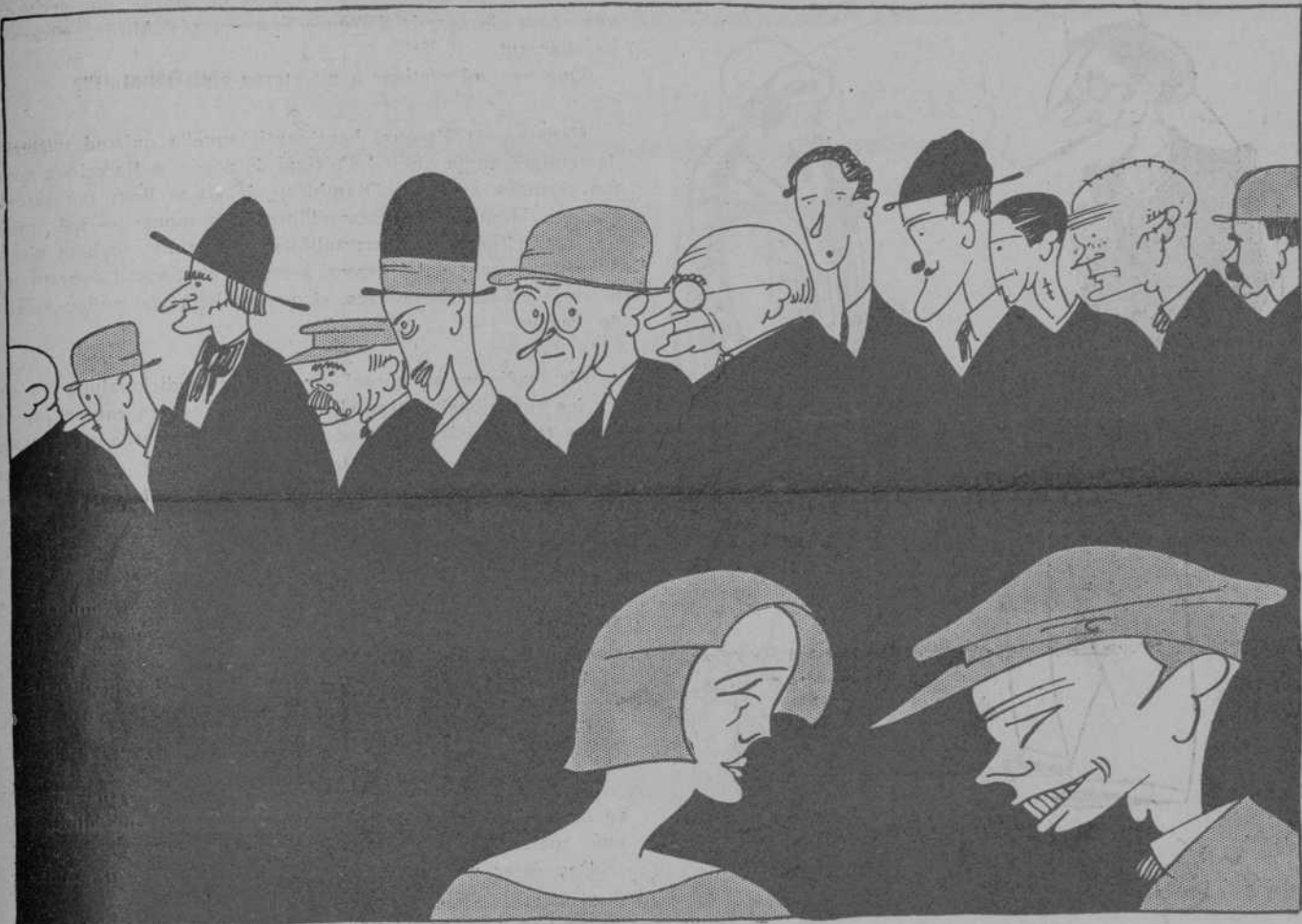
VICTORIA

Amb "La copla andaluza", els seus autors Pasqual Guillén i Antoni Quintero han obtingut un gran èxit. En realitat, l'obra s'ho val. Teatre popular, diàleg ple de gràcia i d'emoció, creiem que arribarà a un número crescutíssim de representacions.

I ens en alegrem, sí, senyor. Perquè nosaltres sempre escrivim amb més gust l'elogi que la censura.

BOB

ELS RICS

—Diuen que era un home tan ric?

—Mira si n'era, que cada dia es gastava quaranta duros en carn d'olla.

FUTBOL

Res: diumenge, els lleons del Nord, en les dues manifestacions d'Athletics i Arenecs, se'ns cruspiren els nostres representants. Es veu que s'han tornat a esmoliar les dents. Feia temps que es deia que els lleons bascos tenien els queixals cortats, que patien de les genives, que les "càries" no els deixaven mastegar. Però, un dia o altre haviem de tenir dentadura nova i si bé encara està mitg apuntalada: no a punt de menjar plats molt durs, ço cert és que al Barça, els de l'Athletic se l'empassaren com un dolç i als reialistes també els engolliren els Arenecs encara que amb un xic més de paciència.

Al Barça, ja no li bé d'un "tanto"; com aquells boxadors destinats a matalàs fa temps que totes les erra, i la seva xarxa sembla la d'un pescador afortunat, doncs sovint és veu plena. L'Athletic ni féu cinc amb tota l'elegància i distinció.

Menys mal que els blau grata no la feren sabatera i en ficaren un.

Per l'Espanyol, l'ensegada ja és més seriosa, perquè no deixa de restar-li probabilitats d'esdevenir campió de la Lliga. Aquest parell de punts que li arrabanà l'Arenas el faran anar molt malament, puix tindrà feina ara per a deslliurar-se de l'avantatge que li porta el Reial Madrid. L'encontre Espanyol-Arenas, fou quelcom emocionant, ja que a un neguitós empat, conseguí l'equip basc guanyar per un gol d'avantatge. 2 a 1 fou el resultat d'aquest partit.

L'únic qui ens féu quedar bé fou l'Europa. Ves per on, els nois de Gràcia han assolit en una diada futbolera el paper de mantenedors únics del pavelló català. L'Europa dona un bon estomac a l'Athletic de Madrid. Aquell famós equip que tant donà que enraonar quan fou finalista del Campionat d'Espanya i va ésser batut pel Barça en el partit-cim. Puix l'Europa, als "nueve estudiantes, un rentista y un empleado", els obsequià amb quatre golets més rodons que un fesol. Els madrilenys s'acontentaren en fer-ne un.

JEPET

"La Monja", de Diderot. "Col·lecció d'Obres Selectes". 2'50 pessetes.

DEL RI

- Amb una núvia fóra l'home més feliç del món.
- Però és possible que no en tingui cap?
- Cinc! I jo en voldria una sola.

Si la gent d'ofici manual ha de pensar tant per a viure, afigureu-vos el que tenim de pensar per a viure els que tenim l'ofici de pensar.

Ben mirat, els intellectuals som els homes que fem més llàstima.

Vos ho juro. En les circumstàncies actuals, és difícil d'escriure.

Per a fer aquesta secció d'"Esquellots", cada setmana se'ns hauria de casar un vidu de la família.

El tren de Sarrià aviat anirà per sota terra.

Ho sentim per aquells municipals de la porra amb un llumet que fan tan bonic vora la via, i perquè ja no el podem anomenar "tren guillotina".

"El Matí", aquest diantre de periòdic de dretes que potser, potser, s'arribarà a dir "El Matí", ja comença d'ésser car d'esperar.

Es deia que apareixeria el dia 31 de Març i que seria com una mena de tec de Pasqua. Som en ple Abril i encara no ha aparegut.

Que ens vol castigar a nit eterna aquest "Matí"?

Hem passat Pasqua; hem sentit aquella quietud misteriosa de setmana santa que — dit sigui de pas — a Barcelona només fan setmana santa les Rambles; als altres llocs fan setmana anglesa. Hem vist les mantellines i les mones — més mones que mantellines, o bé mantellines amb mona —; hem vist els "coros" cantant pels carrers, i encara hem vist i veurem moltes més coses. Els pobres, el que no hem vist enlloc és el be de Pasqua.

Els tradicionals "coros" que surten tradicionalment a cantar les tradicionals caramelles, avui dia encara canten les mateixes tradicionals pallassades que ara fa cent anys cantaven tradicionalment.

Es que en nom d'una tradició, la humanitat ha d'ésser eternament una poca-solta?

No heu vist la processó negra?

Doncs no heu pas vist gran cosa negra en aquest món. Mireu si era negra la processó negra, que, al costat seu, el negre hauria semblat blanc.

A un amic nostre que l'ha anat a veure li hem dit: "I què has vist?" I ens ha contestat horroritzat: "Una cosa neeeegra!..."

Fa pocs dies que a la carretera de Sant Cugat un automòbil va caure de l'alçària de seixanta metres sense que ningú prengué mal.

Deu ésser un auto acrobata a més d'ésser automòbil.

Els que debem i no podem pagar estem d'enhorabona. Trobem en la premsa que ha augmentat el deute anglès.

Si els anglesos no paguen, nosaltres tampoc pagarem als anglesos.

Alfons Roure, el popular saineter, sembla que està molt content d'haver obtingut el "Premi Mirador".

Nosaltres també n'estem de que l'hagi obtingut.

Però cal pensar una cosa: hi han èxits que perjudiquen.

Sí, senyors: "Los tres tambores i el ramo de rositas..."

Tot el que vulguin, però encara hi ha categories: Farran i Mayoral mereix un cert respecte, senyors.

Per terres de Nordamèrica triomfa el violoncellista Antoni Sala. Antoni Sala, artista notable, és un d'aquells catalans que ens honoren.

Cal llegir els elogis que li dediquen "The Times", de Londres; "Monde musicale", de París; "Neue Freie Presse", "Volkszeitung" i "Reichspost", de Viena, i "The New York Sun", "The Evening World", "Evening Post", "Herald Tribune", "Brooklyn Times" i altres diaris i periòdics d'Amèrica.

Ja no cal dir com ens complau el triomf d'aquest artista català.

AQUEST NUMERO

HA ESTAT VISAT

PER LA CENSURA

COL·LECCIO D'OBRES SELECTES

Acaba de sortir el

VOLUM III

DIDEROT

LA MONJA

Traducció catalana d'en

LLUÍS CAPDEVILA

pròleg del traductor

Preu: Ptes. 2'50

De la mateixa col·lecció, van publicats:

VOLUM I

E. MURGER = *Escenes de la vida bohèmia.*

Traducció de E. Lluelles.

Pròleg de Santiago Rusiñol.

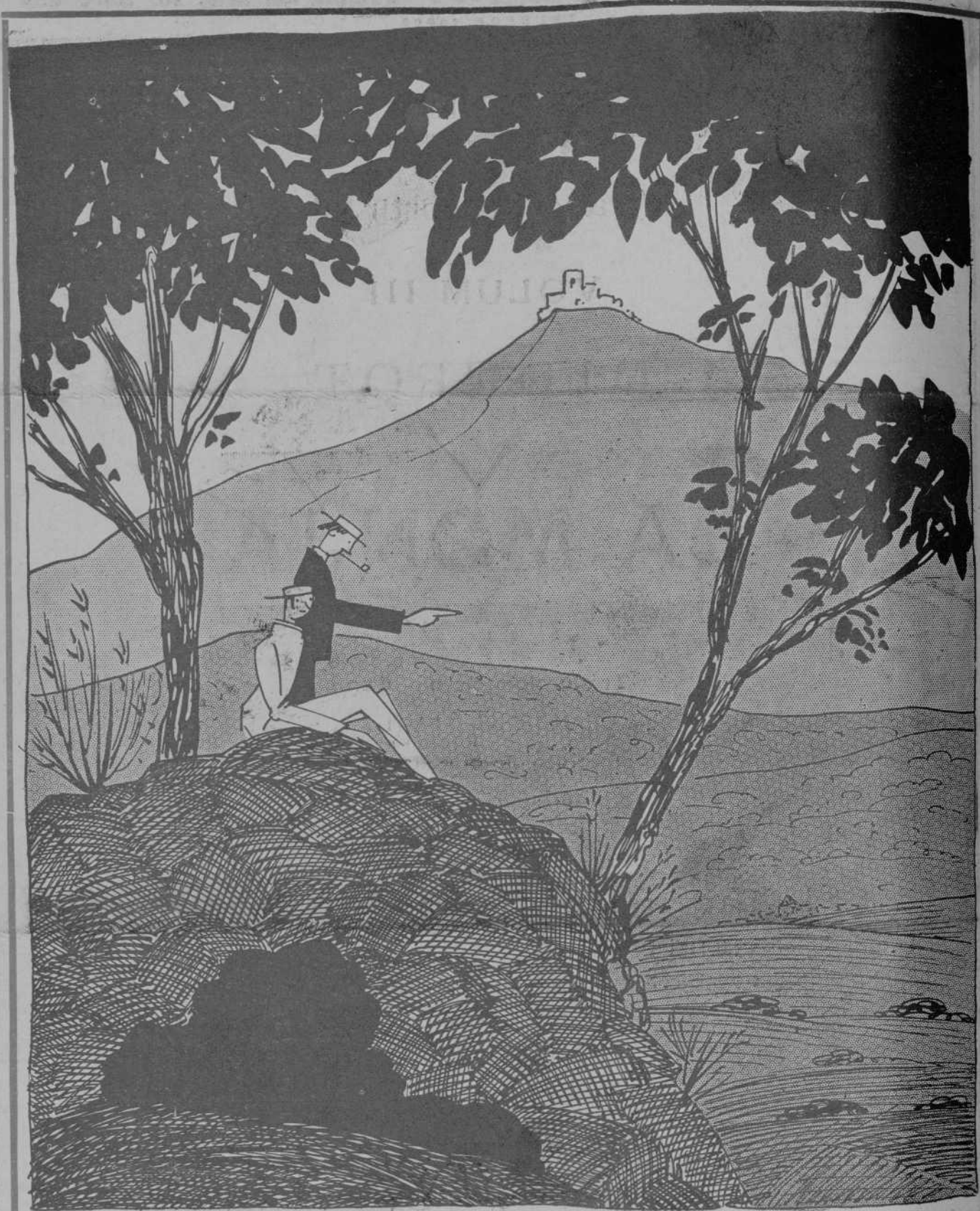
Preu: Ptes. 2'50

VOLUM II

ROUSSEAU = *Contracte social.*

Traducció i pròleg de R. Vinyes.

Preu: Ptes. 2'50

TOT SON GUSTOS

—Què, t'agrada aquest paisatge?

—Sí, com tots.

—...?

—Es que dels paisatges sols me n'agrada una cosa: les costellades!